

Református hitéleti lap

XVI. évfolyam 11. szám

2012. november

HALOTTAK NAPI REFORMÁCIÓ

Fiatal teológus koromban olvastam Watchman Nee A hét gyülekezet című könyvét, mely a Jelenések könyve hét gyülekezetének szóló levelének magyarázata. A szerző meglehetősen szektás beütésű szabadkeresztyén, s ez átüt az írásmagyarázatán is. Sok helyen lehet a református teológia felől kritikával illetni magyarázatait. Van azonban egy pontja, mely azóta kísért engem, s szinte minden évben eszembe jut a Reformáció ünnepére készülve. Watchman Nee a szárdísi gyülekezetnek szóló kritikát, „*az a neved hogy élsz, pedig halott vagy*” (Jel. 3, 1b.) a protestáns egyházakra, így ránk, reformátusokra is értelmezi. Nem egy dicső kritika, de úgy érzem, sok tekintetben helyénvaló. Együtt készülünk minden évben a Reformáció megünneplésére, s a halottak napi megemlékezésekre, hiszen egy nap választja el csupán a kettőt. Temetőink megtelnek látogatókkal, virágokkal és gyertyákkal – s ez ilyenkor helyén való is, hiszen fontos, hogy emlékezzünk szeretteinkre, azokra, akik testben már nincsenek közöttünk, abban a reménységben, hogy a mennyek országában egyszer majd viszontlátjuk egymást. Eközben azonban reformációt ünneplő istentiszteleteink nem túl látogatottak, még akkor sem, ha esti időpontokban tartjuk őket, így megadva a lehetőséget azoknak is, akik számára ez munkanap, hogy jelen lehessenek. Sokan büszkén valljuk, hogy reformátusok vagyunk, „keménynyakú kálomisták”, s ugyanakkor aggodalommal várjuk a népszámlálási adatok nyilvánossá tételét, mennyien kevesebben vagyunk már ilyenek is a tíz évvel ezelőtti adatokhoz képest. „Református magyar vagyok, amíg élek az maradok” – valljuk sokan, de egyre kevesebben vagyunk, akiket ez kötelez,

akiknek ez fontos, akik ezt megpróbálják a gyakorlatban is megélni.

Mit jelent reformátusnak lenni? Mit jelent reformációt ünnepelni? Emlékezzünk dicső eleinkre: Lutherre, Kálvinra, Méliuszra, Károlira, Szenci Molnárra. Felidézzük reformátori alapelveinket: Sola Scriptura (egyedül a Szentírás), Sola Fide (egyedül hit által), Sola Gratia (csak kegyelemből) és Solus Christus (csak Krisztus által) nyerhető el az üdvösség.

Ugyanakkor elhidegült) szívünkben a hit tüze. Talán még járunk templomba, talán még imádkozunk, a Bibliát csak időnként olvassuk (talán), s a mindennapi életünk a világ gondolkozását tükrözi vissza. Csüggedünk, aggódunk és félünk, haragszunk, gyűlölködünk és önző módon, csak magunkkal törődünk. Beszélünk a szeretetről, de nem szeretjük Isten teljes szívünkkel, lelünkkel, erőnkkel és elménkkel, felebarátainkat (embertársainkat) pedig dehogy is szeretjük úgy, mint önmagunkat. Az a nevünk, hogy élsz, hiszen mi vagyunk az Isten Igéjére visszaállított egyház, miközben halottak vagyunk, mert hitünk már régen nincs, vagy csak pislákol.

Mit jelent a reformátori örökség? Nem csupán történelmünk és ha-

gyományunk ismeretét. Nem csupán a reformátori teológia alapjait. Nem csupán bibliaismeretét. A Heidelbergi Káté arra a kérdésre, hogy mi az igaz hit, így válaszol: „*Az igaz hit nemcsak oly biztos ismeret, amelynél fogva igaznak tartom mindazt, amit Isten az Ő Igéjében nekünk kijelentett, hanem azon felül még az a szívbeli bizodalom is, amelyet a Szentlélek az evangélium által gerjeszt bennem, hogy Isten nemcsak másoknak, hanem nekem is bűnbocsánatot, örök igazságot és üdvösséget ajándékoz az Ő ingyen kegyelméből, egyedül a Krisztus érdeméért.*”

Az igaz hit nem csak ismeret, de szívbeli bizalom is Istenben. S ennek látogatja kell legyen! Ez nem csak belül van a szívben, hanem kívülről is megmutatkozik az életvezetésen. A reformáció nem csupán azért vált Európát megmozgató és megváltoztató mozgalmá, mert igaz teológiát képviselt. Azért is, mert emberek millióinak változtatta meg a mindennapi életét, újra felfedezve azt, hogy mit jelent keresztyénnek, azaz Krisztust követőnek lenni a mindennapokban. A reformáció öröksége nem csupán ismerni múltunkat és hitünk alapjait, hanem sokkal inkább a Biblia szerint, Jézus Krisztus tanítása szerint élni! Hitben, szeretetben, Istenkeresésben.

Nem gondolom, hogy teljesen igaza van Watchman Nee-nek. Nem vagyunk mi halottak (még), bár a halottak napja beárnyékolja hitünket. De az lehet, hogy már az utolsó stádiumban vagyunk. S ebből az állapotból egyedül Jézus gyógyító szavának meghallása menthet ki bennünket, mai reformátusokat. Ha van hozzá fülünk, hogy meghalljuk, s ha van hozzá szívünk, hogy befogadjuk Őt.

Sugár Tamás

AKI A FELSÉGESNEK REJTEKÉBEN LAKOZIK...

A 91-ik Zsoltárunk, az egyik olyan zsoltárunk a többi között, ami hihetetlen erővel közvetíti felénk az Isten védelmet nyújtó erejét. Kiérezzük belőle azt a hatalmat, szeretetet, amely oltalmazóan veheti körül az embert egy nehézségekkel, veszélyekkel és kísértésekkel teli világban.

Vizsgáljuk meg egy kicsit mit is jelent az Ige alapján az Isten oltalmában lenni és élni.

Először is tudni, hogy biztonságban van az életem, azt jelenti, hogy, hiszem azt, hogy van valaki, aki vigyáz rám. Itt most nem a szeretteinkre, barátainkra, jóakaróinkra kell gondolnunk, hanem olyan valakire, aki felettünk áll, emberi erőnkét és képességeinket felülmúlja, akiben ezért lehet bízni, mert erősebb nálunknál, mert olyan dolgok is a hatalmában és a tudásában vannak, amik nekünk nincsenek, aki kezében tartja a dolgokat akkor is, amikor nekünk minden zavaros, amikor mi tehetetlenek vagyunk. Ki lehet ez a fölöttünk álló,

Úr? Sokféleképpen nevezik az emberek Őt. Sokan ezt mondják: erő, energia, szuperintelligencia, sors stb.... Mi hívő emberek pedig azt mondjuk: Ő az Isten. Másféleképpen is meg tudjuk határozni őt, mert mi már az Újszövetség emberei vagyunk: Ő a mi Urunk Jézus Krisztusunknak Atyja.

Az Ószövetségben az Ősatyák úgy határozta meg Istent, hogy amikor beszéltek róla mindig el kellett mondaniuk azt is az utódoknak, hogy mit tett az Isten. Ő az aki:” kihozott titeket Egyiptom földéről, a szolgaság házából...”, aki megszabadított az ellenség kezéből, aki ezt és azt tette értetek. Ezt tudni kellett, ez fontos volt, hogy az Isten szabadító Úr, népét szerető Isten, akinek fontos egy nép, s ezen belül az ember, aki benne bíz. Tehát Istent, mint menedéket, mint oltalmat tapasztalja meg először az ember. S ebből származik az a tudás, hogy nem más, mint az Isten tartja meg biztonságban az életem, ezért nem kell félnem, aggodalmaskodnom. Tehát azt próbálom most kihangsúlyozni a kedves olvasóknak, hogy az, amit a Zsoltár mond „ Ha az Urat tartod oltalmadnak, a felségest hajlékodnak”.../ 9v./ ez egyfajta tudás és hit, amely a tapasztalatainkon alapszik. Ezt a tudást és hitet a régieknek tovább kellett adniuk és ugyanígy nekünk is tovább kell adnunk, mert azon,

hogy ezt megtesszük vagy sem, nagyon sok múlik. A Jó Istennek ezt a parancsát, amit a Mi Urunk Jézus Krisztus az ő életével pecsételt meg és amivel mennybemenetele előtt megbízott, amit mi is feladatként kaptunk, hogy tegyünk tanítványokká minden népeket keresztelve, tanítva, ezt a feladatot teljesíti az egyház is, amikor a lelkeszein keresztül Igét hirdet, iskolákban hitokat, a kelkigondozáson keresztül erősíti híveit. Talán ezt intézményesen meg is tesszük valahogy, viszont úgy érzem, hogy a személyes hitvallástételben, a személyes tapasztalataink átadásában, abban, hogy gyermekeinknek, családtagjainknak, másoknak hitünkről, Istenünkről beszéljünk meggyengültünk. Vajon miért lett tabu az Isten és az Ő dolgai a mindennapokban annak történéseiben, ezen komolyan elgondolkozhatunk. Miért nem természetes Istentől beszélni? Vajon azért mert a múltban félnünk kellett ennek következményeitől, vagy azért mert félnünk, hogy bárgúnak, túl kegyesnek vagy „szentfazéknak” titulálnak akár a saját gyerekeink is, félnünk, hogy leszólnak” Ne papolj már! „vagy úgy érezzük annyira élettől elrugaszkodott az egész, hogy a világ annyira más, a felfogás, gondolkodás, a minket körülvevő élet. Bármi vagy bárkik is gátolnak azonban bennünket, ezekkel szembe kell néznünk és meg kell birkóznunk. A saját aggályainkkal, félelmeinkkel, kicsinyhitűségeinkkel. Gondoljuk csak el mennyire más lenne körülöttünk az egyházi élet, gyülekezet, fiataljaink, ha állandó bátor kiállással, példamutatással, hitvallással élnénk. Azért vagyunk kevesen, azért nem vonzó a hitélet gyakorlása, Isten Igéjének a hallgatása, mert mi magunk sem vagyunk elég meggyőzőek, úgy látszik nem elég az, ahogy élünk, és gyakoroljuk a hitünket. Ebben az Istentől egyre inkább eltávolodó világban úgy látszik többre van szükség, sokkal meggyőzőbb, odaadóbb életre.

Nem elég az a kevés, amit adok az életemből időben, odaszánásban, áldozatban.

Nem elég az a kevés, amikor a nagyobb részt megtartom magamnak, dolgaimnak, céljaimnak, hogy rabszolgaként szolgálhassam ki a családomat, főnökömet a munkahelyen és önmagamát és így észrevétlenül saját magam, életem,

világom és bűneim rabszolgájává válok, míg ha többet figyelnék a jó Istenre, akkor Ő egyre inkább felszabadítana engem, akkor lelkileg és testileg sem lennék annyira megterhelve, ahogyan sok mai ember érzi magát.

Hitvalló élet! „*Ha az Urat tartod oltalmadnak, a felségest hajlékodnak nem érhet téged baj, sátradhoz közel sem férhet csapás. Mert megparancsolja angyalainak, hogy vigyázzanak rád minden utadon, kézen fogva vezetnek téged, hogy meg ne üsd lábadat a kőben.*” / 9-12v./

Milyen jó lenne, ha ezt a hitvallást mindenhol lehetne hallani. Hallhatnák a kisgyerekek, a fiatalok az otthonaikban Édesapjuktól, Édesanyjuktól. Hallhatnák a felnőttek hívő barátaiktól. Akik el vannak keseredve, hallanák egy-egy beszélgetésben, jó szóban, hallhatnák egyre többen az Isten házában, a templomban. Mert sajnos egyre többen vannak, akik félnak. Félnak, a gyermekeink, fiataljaink és félünk mi magunk is. Mennyire szükségünk van a biztatásra: Ha az Úr vigyáz rád, nem érhet téged baj és csapás!

Ez az üzenet amint mondtam, egyfajta tudás, ahogy mondja az apostol „Tudom kinek hittem...”

Másodszor szeretném kihangsúlyozni, hogy ha a jó Istenben bízunk, akkor odaláncoljuk magunkat hozzá, az Ő szeretetéhez, s ez a kapcsolat egy elszakíthatatlan kötelékké válik.

Tudjuk, hogy Pál apostol így írta ezt le gyönyörűen a Római gyülekezethez írott levelében: „ Mert meg vagyok győződve, hogy sem halál sem élet, sem angyalok sem fejedelmek, sem jelenvalók sem eljövendők, sem hatalmak, sem magasság sem mélység, sem semmiféle más teremteny nem választ hat el minket az Isten szeretetétől, amely megjelent Jézus Krisztusban, a mi Urunkban”. / 8, 38-39. / Bethlen Gábornak nagy Erdélyi fejedelmünknek is ez volt a jelmondata: „ Ha Isten velünk kicsoda ellenünk? „/ Róm.8,31 / s válasza erre: „ Senki bizonyára senki.” Ez az, amit a Zsoltáros mond: „ Nem érhet téged baj...”

S megkérdezhetjük, valóban így van-e? Nem éri a hívő embert semmi baj? Hiszen hányszor mondjuk, hogy mi is a világban élünk, miket is ér szomorúság, gyász fájdalom.

AKI A FELSÉGESNEK REJTEKÉBEN LAKOZIK...

Folytatás a 2. oldalról

Tudjuk, hogy így van. Mégis nehézségek, és bajok közepette is a kötelék Istennel nem szakad meg. A mi Urunk Jézus Krisztus élete is híven példázza ezt. Mennyi baj és szomorúság érte, a legnagyobb szenvedéseiben tanítványai, akiket szeretett magára hagyták, nem értették meg, s végül emberektől elhagyatottan halt meg a keresztfán. De vajon Isten elhagyta-e Őt, el lehetett-e szakítani azt az erős köteléket mely az Atya és a Fiú között volt? A halál, ami a legtöbb ember számára a legfélelmetesebb hatalom, el tudta-e Őt szakítani Istentől? Nem. Akkor minket sem. Ő az, akit ennek a zsoltárnak szavaival kísértett meg a Sátán, miután sokáig, éhezett és böjtölt a pusztában, amikor azt mondta neki a templom párkányán: "Ha Isten Fia vagy, vesd le magad, mert angyalainak parancsot ad, és azok tenyerükön hordoznak téged, hogy meg ne üsd lábad a kőbe". Ő is ki volt téve a világ, a gonosz kísértéseinek, mint mi, de ellenállt ezeknek és az Úr erőt adott neki. Azok az angyalok szolgálták neki, akikkel a gonosz kísértette Őt, akikről azt írja a zsoltáros, hogy ők vigyáznak ránk is. Isten szolgálói ők és az Ő parancsára teszik ezt. Ők azok a mennyei lények, akikről mi keveset beszélünk, hírnökök, akik a Biblia tanúsága szerint mindig azért jöttek, hogy csodálatos híreket hozzanak az embereknek arról, hogy mik az Isten tervei, hírnökök, akik Isten parancsára óvnak, védnek. Ma is. Ez maga a biztonság, amit harmadik gondolatként szeretnék kihangsúlyozni. Sok minden érhet engem, betegség, gyász, félelmek vesznek körül, amiknek száma nincsen, s mégis biztonságban vagyok, mert „a Mindenható árnyékában pihenek”.../1v./ Sok életveszélynek vagyok kitéve, mégsem esem el. Ez az a biztonság, vezetés, ami a halálon túl is megmarad.

Erről kéne egyre bátrabban hitvallást tenni, hogy láttuk már, tapasztaltuk már saját bőrünkön is, hogy pénz, hatalom, emberi erő, mindez, ideig-óráig tartó álbiztonság, semmivé válik, nem nyújt az embernek békességet, nem ad biztonságot, nem szünteti meg az aggodalmaskodást. Van, azonban valaki, aki felülmúl minden emberi erőfeszítést, akinek ereje a Szentlélek Isteneen keresztül a mennyből jön, hogy elszakíthatatlan kötelék legyen Isten és ember

között. Ő a mi Urunk Jézus Krisztus, akinek nevére minden meghajol „mennyeieké, földieké és föld alatt valóké...” biztonságban van az életünk, ha az Ő nevét segítségül hívjuk.

Kedves olvasók, amikor ez az újságunk megjelenik, akkor mindnyájan megemlékeztünk, már akár kis körben akár az egyházmegyei ünnepségen a reformáció ünnepéről. Viharos századok voltak azok, amikor Isten elhívott, megszólított embereket, hogy áldozzák oda életüket, adják oda egy nemes cél érdekében, az Egyház megtisztulásának, megújulásának ügyéért. Isten szentlelke arra indította Őket, hogy az addig megszokottól eltérő hangon szóljanak, magyarázzák a Szentírást és cselekedjenek, szemben a nagy többséggel, szemben a nagy egyházzal, annak meglazult és meggyengült biztonyságtételével.

Meggyőződésem, hogy a megtisztulást, megújulást Isten ma is akarja, csak mi nem akarunk mozdulni. Agyonnyom bennünket a ma is folyamatosan kísértő múltunk, megkövesedett, rosszul működő egyházi szervezetünk, és törvényhozásunk, nevezhetjük úgy is, hogy hagyomány. Érthető szövegű énekeket kéne énekelni, Isten üzenetét érthetően kéne átadni de mi nem akarunk vagy nem tudunk változni és változtatni. Magunk között értjük mi egymást, de vajon aki nem ismer minket, mit lát, mit hall és mit ért meg a mi életünkéből?

Imádkozzunk egyházi vezetőink, lelkipásztoraink, presbitereink, minden hívő ember, gyülekezeti tag szolgálatáért, hogy minden Isten ügyéért végzett munkának meglegyen a gyümölcse, hogy minél több ember megismerhesse Istent és akit Ő elküldött a Jézus Krisztus.

Imádság

Istenünk köszönjük, hogy te vigyázol ránk, és megadod nekünk azt, amire szükségünk van. Kérünk, hogy vedd el félelmeinket, azt a sok aggodalmat, ami szorongatja szívünket. Taníts minket benned jobban bízni, taníts imádkozni, küldd angyalaidat, hogy vezessenek minket. Küldd hozzánk a mennyek országának erőit, hogy mi megmaradjunk, el ne vesszünk! Legyen az üdvösség a Tied és azé, aki a trónuson ül a Bárányé!

Amen.

Sugárné Damó Márta

HÁLAADÁS - REFORMÁCIÓ

A Gyermelyi Református Egyházközség templomának felújítása alkalmából hálaadó istentiszteletre hívták az egyházmegye gyülekezeteinek képviselőit. Ez az alkalom volt a Tatai Református Egyházmegye reformáció napi ünnepi alkalma is.

A teljesen megtelt templomban az ünnepi alkalom Hetyei Mónika, komáromi segédlelkész igeolvasásával és imádságával vette kezdetét.

Az igei üzenetet a mai napon Máté László, az egyházmegye esperese közvetítette a hallgatóság számára.

A következőkben Gerecsei Zsolt, ácsi lelkész szólt a reformációról és az egy-

házmegyei megemlékezésekről.

Neves hitvalló elődeink sorába tartozik az 500 évvel ezelőtt született Huszár Gál, akinek az életéről és munkásságáról dr. Szabó Előd, tatai lelkipásztor tartott vetített képes előadást.

Az előadást követően Molnár Péter, karnagy vezényletével a több gyülekezetből szerveződött énekkar szolgált egy gyönyörű énekkel.

Ezen eseményeket követően Petró Klaudia, gyermek lelkipásztor ismertette a templom felújításának történetét, megemlítve azt a sok nehézséget melyen a gyülekezet a pályázati eljárás során keresztül ment. Megköszönte mindazoknak a segítségét akik bármilyen kicsiny mértékben is, de hozzájárultak a felújítás megvalósulásához.

Külön kiemelte a személyes adakozást mellyel a pénz előteremtéséhez hozzájárultak és külön köszönte azoknak is, akik kamatmentes hitelt biztosítottak az előfinanszírozáshoz.

A hálaadó alaklom a 90. zsoltár éneklésével zárult, majd a helybéli lelkipásztor áldásmondása hangzott el. **hogi**

POZSONYBAN JÁRTUNK

Az évek óta hagyományos gyülekezeti kirándulásunk, idén október 13-án valósult meg.

Örömmel töltött el Bennünket, hogy a megszokott idősebb korosztály mellett, több fiatal pár is velünk tartott. Köztük a tavalyi tisztújításkor bekerült 2 új presbiter is, feleségükkel. Így profi fotóssal - Kadarkuti Ferenc - vágtunk neki Pozsony felfedezésének.

Első utunk a pozsonyi református templomhoz vezetett. Dr. Peres Imre Nagytiszteletű Teológiai Professzor Úrtól kaptunk tájékoztatást a gyülekezet és a templom történetéről.

A pozsonyi református gyülekezet és temploma is fiatal. A gyülekezet 2014-ben ünnepli alapításának 120. évfordulóját. Pozsonyban korábban csak átutazó reformátusok találtak rövid időre menedéket. Otthonra nem letek, gyökeret nem tudtak verni. Valószínű a

nyugszik. Pál Apostoltól vett, utolsó szavait templomunkban emléktábla őrzi: „Futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam”.

A türelmi rendelet eredményeként a pozsonyi reformátusok nehéz állapotba kerültek, de valójában 1820 után kezdett oldódni. A pozsonyi reformátusoknak első otthona a pozsonyi evangélikus gyülekezet adott, főleg a Kis-templomban. Az evangélikusok természetesen vették, hogy a reformátusok – templomuk és gyülekezetük nem lévén – hozzájuk, közéjük tartoznak.

Az önállósodás az 1894-es gyülekezet alapítással kezdődött. 1907-ben talált a gyülekezet megfelelő telket az Irgalmasságok terén, ahol az egykori sóhivatal és sóraktár épülete állt. A hagyomány szerint itt tartották börtönben a protestáns gályarab lelkészeket.

Az államtól 94 ezer koronáért megvett

gathatta életét.

Az egyházfenntartók száma 300 fő. 2 lelkész és 1 beosztott lelkész, valamint 15 tagú presbitérium szolgálja a gyülekezetet. A 2 gondnok egyike szlovák anyanyelvű, ahogy a presbitérium összetétele is vegyes. A gyülekezeti alkalmaik is két nyelvűek, napokra beosztva.

„Az idők és az emberek Pozsonyban vált(ako)znak, de a gyülekezet marad és múltjával, jelenével is dicséri Urát, megtartó Istenünk kegyelmét.” (Dr. Peres Imre: A pozsonyi református gyülekezet története)

A református templom előtti csoportkép után gyalog indultunk felfedezni Pozsony főbb nevezetességeit.

Pozsony belvárosának kapuja, a Mihály-kapu. Az 51 méter magas torony a maga, tekintetét vonzó „zöld” rézből készült csúcsával Pozsony legrégebbi épületeinek legismertebb szimbólumai közé tartozik. A 14. századi Mihály-kapu az egykori négy, várost védő kapu egyikeként maradt fenn máig is. A kapuhoz a (18.sz-i) Szent Mihály híd vezet az egykori vizes árkok felett. Mihály arkangyal szobra, aki legyőzi a sárkányokat, a torony csúcsát díszíti.

A toronyban fegyvermúzeum található. A torony alatt, néhány évvel ezelőtt rajzoltak egy „arany kört”, az úgynevezett nulladik km-t az aszfaltba, amelyen a világ 29 fővárosa és Pozsony távolsága látható. A Mihály-kapu alatt vezető úton arany koronákat lehet látni az aszfalton. Így jelölik a történelmi koronázási utat azokból az időkben, amikor Pozsony az Osztrák-Magyar Monarchia koronázó városa volt 1563-1830 között. A Szent Márton Katedrálisban 11 Habsburg-házi királyt és 8 királyi feleséget koronáztak meg. Koronázáskor ezt, a Mihály-kapu alatt is átvezető utat kellett megtenniük.

Rövid sétával értünk a Fő térre, mely hosszú története során az események középpontjában volt. Volt piactér, passiójátékok színtere, a polgárok gyülekezési tere, köszöntöttek itt uralkodókat, de helyszíne volt a nyilvános kivégzéseknek és azokon az embereken végrehajtott egyéb testi fenytéseknek is, akik megsértették a törvényt. Mindig nagy tömeget vonzott a Fő térre a koronázási menet, melynek élén Magyarország új királya haladt. A régi polgárházak és főúri paloták felújítva várják az idelátogatókat.

Bécshez való közelségnek tudható be, hogy a császári udvar hosszú ideig nem tette lehetővé a protestánsok szabad terjeszkedését, önszerveződését.

Az itteni protestánsok több sokkoló eseményt éltek át ebben a városban. Pl. a gyászévztized alapjául szolgáló 1674.március 5-i pozsonyi véstörvényesség, amely a hitük mellett végérvényesen kitaró evangélikus és református lelkészeket és tanítókat fő- és jószágvesztésre ítélte. Ampringen Gáspár teljhatalmú kormányzó kérésére ezt az ítéletet, Lipót császár örökös várfogságra „enyhítette”. A foglyok maradékát 1675-ben, hogy végleg megszabaduljanak a protestánsok jelentette teherrel - fejenként 50 koronáért gályarab-ságra adták Nápolyba.

Köztük volt a mi egykori prédikátorunk Szilvási István is. Az Ő beteg, megnyomorított teste a Nápolyi- öböl mélyén

épületet 1911-ben lebontották, majd 1912. október 31-én elhelyezték a templom alapkövét.

Az új templom felszentelésére 1913. október 5-én került sor az egyház és a város nagyszámú képviselői részvételével.

A gyülekezetet az I. és II. világháború után is megrázkódtatások érték. A nagy világhétség alatt ember mentéssel is segítettek túlélni a háborút az üldözötteknek. A kommunista rezsim feljövételével menedéket nyújtottak más kisebb városi egyháznak és vallási csoportoknak. A liturgia nyelvében is változás következett be. A magyar istentiszteleti nyelv mellett a szlovák nyelvet is kezdték alkalmazni. Ma már ez a természetes. 1989-ben bekövetkezett fordulat oldódott fel a gyülekezet, amikor újra szabadon vehette kezébe sorsát. Saját szükség és belátása szerint igaz-

ÉVFORDULÓK A REFORMÁCIÓ KAPCSÁN (2)

500 éve született a „nyomdász reformátor”, Huszár Gál

Általában azt gondoljuk, hogy alkotni csendes, békés, nyugodt környezetben lehet igazán. Amikor megvan az idő a gondolkodásra, a mérlegelésre, amikor

POZSONYBAN JÁRTUNK

Az egy órányi szabad programot követően, délután 1 órakor mehettünk be a koronázások helyszínére, a Szent Márton Dómba. A Koronázó templom Pozsony legismertebb és legnagyobb temploma. Három hajós gótikus templom, amely az eredeti román templom helyére épült. Felszentelése 1452-ben történt.

A tető hátsó végén látható kakas dísz arról tanúskodik, hogy amikor Bethlen Gábor 1619-21 között elfoglalta a várost, elrendelte, hogy a templomot egyik nap a katolikusok, másik nap a reformátusok látogassák és tartsák ott istentiszteletüket.

A templom háborúk és földrengések során többször megsérült.

A torony 85 m magas. A tetején van a Szent Korona másolata (150 kg és 164 cm magas) melyet 2010. 08.18-án emeltek le restaurálásra.

Az altemplom katakombáiban sok híres ember nyugszik. Pl.: Esterházy Imre, Pázmány Péter esztergomi érsek, Pálffy János- a szatmári béke létrehozója, utóbb nádor.

A katakombákban nagy „ tisztogatás” folyik. Nem tudtuk eldönteni, bontanak vagy építenek. Burkoló elemek tároló helyének is gondolnánk. Remélhetőleg ott használják fel. Magyar nevű táblákat a falon nem láttunk. Egy falhoz támasztott vörös márvány fed lapot próbáltunk kibetűzni. Valaki elkezdte aranyozni, ezért olvasható:” ITT NYUGSZIK, munkás életének 82. évében.....Kaposfői MÉREY LAJOS”. Az elhunyt résztvevője volt a reformországgyűlésnek itt Pozsonyban. A táblát állíttatta fia Kaposfői Mérey Sándor.

Szomorú, hogy erre a sorsra jutott a tábla. Valószínű a koporsó és a maradványok is hasonlóképpen jártak.

Beke Zsigmondné (Császár)

utána lehet járni a dolgoknak. Amikor megvan a biztos szellemi, anyagi háttér. Amikor a „múzsza” nyugodtan járhat és illetheti ihlető csókkal a kiválasztott alkotót. Hiszen a múzsák „fegyverek között” hallgatnak... Ma ugyan nem ropognak fegyverek, de békességről, nyugalomról, alkotó csendről sem igen beszélhetünk. Zavaros, zaklatott kort élünk, idegeket borzoló hírek, napi aktualitások között. Oly kort, amelyben sem a ma, sem a holnap nem biztos. Ha pedig a holnap bizonytalan, a legtöbben úgy érzik, nem is érdemes „befektetni”, még az alkotó munkába sem. Hiszen nem kell, „fiókba kerül”, más a fontosabb, másról szól az élet.

Huszár Gál életéről az első adatok már az üldöztetéséről szólnak. 1553 körül mint a mátyusföldi Vízkelet plébánosát már másodszer közösítik ki a katolikus egyházból, mert a reformáció híve. 1560-ban óvárról űzi el elfogató parancs, Kassán alig néhány hónap múlva az egri püspök börtönébe kerül. Nem egészen két év nyugalom következik, amelyet Debrecenben tölt, majd Komáromba megy, ahonnan egy éven belül ismét elfogató parancs elől mentik ki a katonák. Újra fut. Ezúttal az oroszán szájába: Nagyszombatba, az esztergomi érsek székvárosába. Csudálatos módon másfél évig szolgál, küzd itt a reformáció győzelméért. Újabb elűzetés, majd Komjáti következik. Megbecsülés, szívós munka, könyvkiadás. És hét év múlva új helyen: Pápán, ahol egy év múlva, 1575-ben meghal.

Vesszőfutás, életveszély, létbizonytalanság. Közben pedig a holnapnak, az örökkévalóságnak végzett alkotó munka. Óváron nyomdát létesít a reformáció tanai terjesztése érdekében. Iskolát állít fel, hogy a környéken lelkész nélkül szükkülő gyülekezeteket papokkal láthassa el. Menekülése közben viszi nyomdáját is, Debrecenben felállítja. Rövid ottani szolgálatával is létrehozta a máig jogfolytonosan működő (!), hazánkban a legrégebbi nyomdát. Énekeskönyvet állít és ad ki: A keresztyén gyülekezetbe való isteni dicsérettekkel az egyház hitéletét erősíti. Nem egy énekét ma is énekeljük (Uram Isten, siess..., Könyörögjünk az Istennek Szentlelkének...stb.) Oroszlánrésze van a Heidelbergi Káté magyar

nyelvre fordításában, amit halála után majd fia, pápai lelkészségben és a nyomdászatban is utóda, Huszár Dávid ad ki. Prédikációi és imádságai ma is megállják a helyüket.

Mire példa számunkra Huszár Gál hányattatásában is alkotó erőtl duzzadó élete? Talán arra, hogy siránkozás helyett tenni kell. Ha voltak az alkotó munkára kedvezőtlen idők, az ő évtizedei azok voltak. Mégis, máig élő és érvényes dolgokat hozott létre. Ritkán beszélünk arról, hogy a reformáció nem elvi vita, nem hitvallásbéli szórólhasogatás, hanem a szó szoros értelmében alkotó munka. A bibliai igazságból megismert, a hitvallás által megfogalmazott, a gyakorolt kegyes-ségtől megerősített erőteljes munka. Gondoljunk pl. a Kálvin által létrehozott, felépített városi-gyülekezeti struktúrára, vagy a reformáció nyomán kiteljesedő iskolahálózatra, önkormányzatiságra stb. A mindent tisztázó szavak nem rekedtek meg, hanem valós, látható élet, alkotás lett belőlük.

Azután arra is példát láthatunk személyében, hogy megtalálta azt, ami igazán értékálló a hányt-vetett korban. Nem a napi érdekek és aktuális értékek ragadták meg figyelmét, hanem az örök érvényű és örök értékű ige. Isten élő és ható beszéde. Meg kellene gondolnunk, hogy amit az ige útmutatása alapján vállalunk és teszünk, az nem évül el az idők múlásával. Bátorítólag hathatna ez sokakra, ha úgy érzik, olyat cselekszenek, aminek nincs értéke és értelme. Szabad felismerni az ige örök érvényű és hasznos, sőt boldogító parancsát, és engedelmeskedni neki.

Amikor pedig mindezeken ellenére is bizonytalanok, a kor gúzsba kötő erejével szemben lehetetlennek érezzük magunkat, amikor úgy tűnik, mindent felforgat a nyughatatlan világ, tanuljuk meg, hogy a legnagyobb cselekedet, a leginkább alkotó munka a szívből jövő buzgó imádság: „Uram Isten, siess minket megsegíteni!”

Gerecsei Zsolt (Ács)

HÉTHATÁROS HITTANOS KIRÁNDULÁS

A Héthatáros gyülekezetek ez évi kirándulását október 13-ra szerveztük. Mikor kigondoltuk az időpontot az időjárásal csak annyiban számoltunk, hogy ezeken a kirándulásokon még mindig jó idő volt.

A mostani időszak azonban rendhagyó volt, hiszen az időjósok erre a hétvégére jelentős esőzést jeleztek. Még előző nap sem volt bizonyos, hogy milyen idő lesz. Már-már azon voltunk,

tudunk elfogadni. Az egykori tenger-ről, tengeri üledékekről, majd a földtani mozgásokról beszéltünk a gyerekeknek. A mostani táj az egykori Pannon tenger partvonala volt, mely onnan a hegytetőről nézve jól körvonalazódott. A kijelölt állomásponatokon lévő tájékoztató táblát közösen olvastuk fel, okulva az ott leírtakból. Kár, hogy nem minden tábla volt már meg. A túraútvonal jól ki volt jelölve, s mégis a csapat

században épült és az egykor itt lévő falu Kerekszenttamás más leírások szerint Kerekszentandrás temploma volt. Sajnos mára csak a kör alakú mintegy egy méter vastagságú fal három méter magas, romos darabja maradt meg. A hozzávezető mezőn a hittanosaink jól kifutották magukat. Jó volt látni azt az önfeledt hancúrozást. Szívet melengető volt számomra a sok-sok gyerek látványa.

Utunk következő állomása a móri református templom volt. Itt Sára aszszony, a helyi gyülekezet tagja ismertette velünk a móri gyülekezet történetét és mai helyzetét.

Őt követően Sugár Tamás, lelkipásztor áhítatát hallgathattuk meg, majd közös énekkel fejeződött be az alkalom.

A templom udvarán maradt még idő önfeledt hintázásra, majd elbúcsúztunk és mindenki a elhelyezkedett a hazafelé induló autóbuszokon.

A szokásos szavazáson, melyben megkérdeztük, szervezzünk-e jövőre is hittanos kirándulást, felharsanó IGEN volt a válasz. Jó szívvel mondhattuk ki, jövőre veletek újból találkozunk.

hogy lefűjjük az egészet mikor az egyeztetések során rájöttünk milyen kicsiny hitűek vagyunk. A döntés végül az volt, hogy az eredeti tervek szerint megyünk. Megegyeztünk, bízunk az az imádság erejében és kérjük Urunkat, hogy fogadja kegyeibe csapatunkat. Így is történt, s lám a szombati napot megáldotta és Csákvár környékén szép napos idő kerekedett. Csak este tudtuk meg, hogy az ország jelentős részén bizony nagyon csúnya, rossz idő volt. A találkozó helyszínéül megjelölt parkolóba szép egymásután gördültek be az autóbuszok és a hagyományainkhoz híven mintegy száz hittanos szállt le róluk.

A szokásos köszöntés és eligazítás után a csapat elindult az első próbatételre. A Haraszthegyi tanösvényt és környékét igyekeztünk felfedezni. A közel négy kilométer hosszú kiépített tanösvény néhány szakasza jelentős szintkülönbséget leküzdve halad, mely jelentősen megpróbált bennünket. A hegytetőre felérve azonban olyan csodálatos panorama fogadott, melyet eddig nehezen

egy részének sikerült letérnie róla, így elszakadtak az élen haladóktól. Persze a út végpontján azután mindenki együtt volt. Itt a hátizsákjainkban lévő ebédet jó étvággal elfogyasztottuk.

Következő megállónk a Zámoly és Gánt között a főút közelében álló kerek templomrom volt. A templom a XII.

Szikrázó napsütésben indultunk el hazafelé, s milyen érdekes mire a mintegy 30 km-es távolságot megtettük már erősen beborult az ég és estére már az eső is megjött!

Bogáth István

GYEREKSAROK

Zákeus története

Biztosan ti is hallottatok már olyan emberekről, akik szeretnek felhalmozni mindenféle holmit vagy pénzt, de másnak abból semmit nem akarnak adni. A mostani történet, amely Jézus Krisztus idejében történt, szintén ilyen emberről szól.

Élt Jerikó városában egy gazdag ember, akit Zákeusnak hívtak. Mindene megvolt, csak barátai nem voltak. Az emberek nem szerették, mivel gonoszul becsapta saját népének tagjait, a zsidókat. Ha valaki kért tőle haladékot, szívtelenül utasította vissza. Szíve nem esett meg senki ember fián. Amikor azonban hazatért otthonába, senki sem várta, senki sem szerette. Nem volt kivel beszélgetnie, szóval, senkije sem volt. Ezt bizony pénzen nem lehet megvenni. A pénz, amit felhalmozott, már nem boldogította.

-Bár lenne valaki, akivel beszélgethetnék, aki a barátom lenne!- sóhajtott fel sokszor.

Egyszer a városába érkezett valaki, akinek nem csak ő örült, hanem mindenki. Jézus érkezésére vártak ott betegek és egészségesek mind. Mindenki kinn tolongott a város főterén és az érkező Jézust körbevették. Zákeus halott már Jézus csodáiról és kedvességéről, arról, hogy ő nem személyválogató, mindenkit egyformán szeret, legyen szegény vagy gazdag. Zákeus alacsony ember volt, így ha látni akart, fel kellett másznia egy vadfügefára. Persze senki sem vette észre, csupán Jézus. Mindenki kért Jézustól valamit, de ő csak vágyakozott ott a fa tetején. Később járt, amikor Jézus búcsút akart venni a jerikóiaktól, de valaki meghívta magához vacsorára és aludni. Ő azonban tudta, ki a legmagányosabb a jelenlevők közül. Felnézve a fára, így szólt:

- Zákeus, ma a te házában szeretnék szállást venni. Zákeus lemászott a fáról és boldogan hívta be házába Jézust. Sokat beszélgettek és Zákeus másnap vagyona felét a szegények között kiosztotta és mindenkinek, akit becsapott, visszafizette. Az emberek csodálkoztak megváltozott viselkedésén de ő Boldog volt és szabad. Soha többé nem csapott be senkit. Megszabadult a pénz rabszolgaságából és ahogyan Jézus mondta:

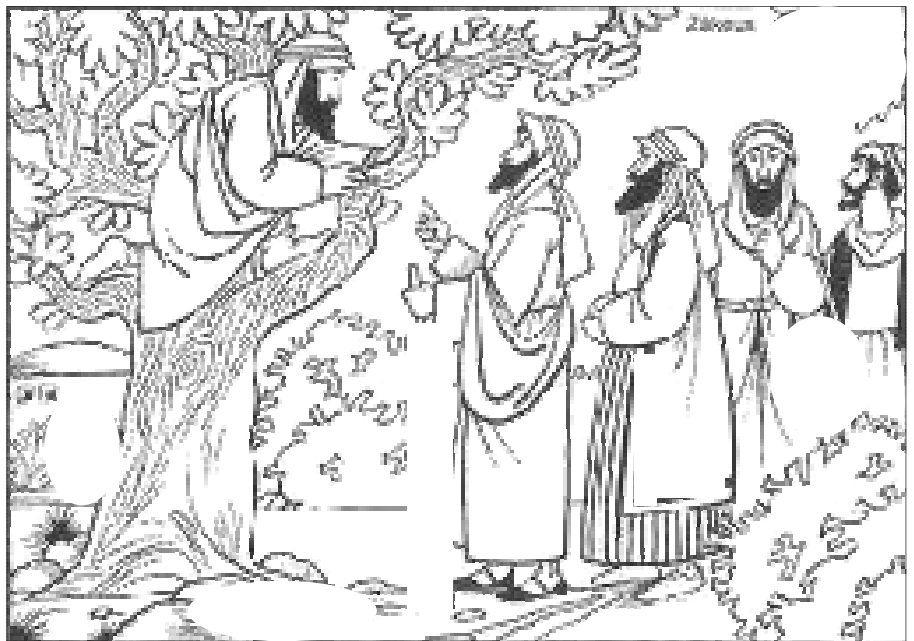
“Ma lett üdvössége ennek a háznak!”

Győri József: Zákeus vallomása (részlet)

...És gyűlt a pénzem.
Épült a házam, evilági váram.
Oly nagyra épült, oly igen megszépült,
Hogy Istent ott fent, az embert itt lent
Elzárta előlem.
Saját börtönbe zárt rab lett belőlem...

KISZÍNEZHETED !

GYEREKEK!

A két kép **hat** részletben eltér egymástól.

Keressétek meg és javítsátok ki az alsó képet.

AZ ANYAKÖNYBEN OLVASTUK**Ács:** megkeresztelték Dávid Márk Dánielt, Dákai Balázst*Eltemették:* Hegedüs Károlyt; Varga Sándornét**Császár:** *Keresztelés:* Juhász Áron Tibor, Csupor Balázs, Nagy Bálint*Temetés:* Jakus Istvánné, Mánomics Bálint**Kisbéren eltemették:** ö.Varga Imrénét**Vérteskethely:** *Temetés:* Paulovics Béláné**Tárkányon megkereszteltük:** Fási Péter Gyulát**Nagyigmánd:** Megkereszteltük: Csidei Márton és Csidei Dániel**Szákszend** megkereszteltük Simon Grétát**KISKÖRI
REFORMÁCIÓS
MEGEMLEKEZÉS**

2012. november 4-én Etén a kisköri reformációs ünnepség alkalmából 15.00 órakor kezdődik az ünnepi istentisztelet.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Bátki Dávid Géza –

Apostoli köszöntés

Barta Livia –

Előfohász

Imádság (Huszár Gál imádsága)

Igehirdetés,

Juhász Róbert –

Imádság

Megemlékezés Huszár Gálról

Császári énekar szolgálata

Himnusz

Áldás

Szeretetvendégség lesz az istentisztelet után.

CSÁSZÁRI REFORMÁTUSOK**390 ÉVE**

Jeles alkalomra gyűltek össze a császári reformátusok vasárnap templomukban. Ünnepi istentisztelet keretében emlékeztek meg a császári református gyülekezet alapításának 390. évfordulójáról.

Az istentisztelet igei szolgálatát dr. Márkus Mihály, nyugalmazott püspök végezte.

**KEDVES
GONDNOK
TESTVÉRÜNK !****2012. NOVEMBER 24-ÉN,
SZOMBATON 10.00 ÓRAI
KEZDETTEL SZERVEZZÜK
SZOKÁSOS ÉVES GONDNOKI
TALÁLKOZÓNKAT.
A HELYSZÍN EZÚTTAL
ESZTERGOMBAN LESZ,
A HELYI REFORMÁTUS
GYÜLEKEZET GYÜLEKEZETI
TERMÉBEN.**

Nagyon sok tennivalónk van és ezeket mindenképpen meg kell beszélni.

Szeretnénk, ha minden gyülekezet képviseltetné magát.

Sok szeretettel hívunk és várunk az ügyek fontosságára való tekintettel!

Gyimóthy Géza
Em-i. főgondnok**Bogáth István**
Em-i főjegyző

Az ünnepi alkalom jeles eseménye volt, Sárközi Erika orgonaművész játéka.

Őt követően Millisits Máté művészettörténész mutatta be az általa összeállított kiállítást.

A kiállítás Kálvin Jánosról szól és a címe Kálvin és a protestáns hitvallók emlékezete. A kiállítás tág teret szentel Kálvin munkásságának, életútjának, ugyanakkor megemlékezik a gályarab prédikátorokról, melynek aktualitást ad, hogy császári prédikátor volt Szilvási István, aki sajnos nem élte túl a meg-

próbáltatásokat.

A kiállításon tablókát olvashatunk még az 1950-es évek rémtetteiről is.

A kiállítás mintegy egy hónapig látható lesz a császári református templomban. A tervek szerint egész nap megtekinthető, azonban érdemes előzetesen érdeklődni a lelkeszi hivatalnál.

06-34/376-065

A helybeliek minden érdeklődőt nagy szeretettel várnak és szívesen látnak.

Bogáth István**Újságunkat – hirdetőinknek és alapítványunk támogatóinak köszönhetően – ingyenesen juttatjuk el olvasóinkhoz !***Hét Határ* Református hitéleti lap. Megjelenik minden hónap első vasárnapján Ács, Ászár, Bana, Bábolna Bokod, Csép, Császár, Dad, Ete, Kisigmánd, Kisbér, Kömlőd, Környe, Környebánya, Nagyigmánd, Oroszlány, Réde, Vérteskethely, Szákszend, Tárkány reformátusai köztKiadó: "Közelebb Egymáshoz" Alapítvány 2854 Dad, Fő u. 28. Felelős kiadó: **Gerecsei Zsolt** elnök 2941 Ács, Fő u. 71.**Szerkesztőség:** 2853 Kömlőd, Perczel u. 26. tel.: 06-34/578-503 fax.: 06-34/470-543 **email:** hethatarlap@freemail.huFelelős szerkesztő: **Bogáth István** Nyomtatás: MONTÁZS Press Kft. Oroszlány tel.: 20/454-35-41 Molnár Ferenc ügyvezető Internet elérhetőség: www.hethatar.refdunantul.hu

ISSN 1417 - 7641